

Békés Ádám

A SAJÁT PÉNZMOSÁS JOGALKOTÁSI KIHÍVÁSAI

Egy ünnepi kötetben meggyőződéseim szerint helye van a személyes köszöntésnek, különösen akkor, ha az ünnepeltet a szerző már gyermekkorától ismeri. Ha szabad felidézni: mindig öröm volt nekem, ha Édesapámat kísérhettem az egyetemre, ahol kiváló kollégákkal együtt alkották a „Békés-tanszéket”, vagy ahogy Édesapám hívta, tanpadot. Ott találkoztam Polt Péterrel először, majd a híres tanszéki partikon. Láttam és tisztelettel figyeltem karrierjét, kiegyensúlyozottságát. Az élet úgy hozta, hogy szakmai és egyetemi pályánk a büntetőjog révén találkozott. Nagyon büszke voltam arra, amikor felkért kodifikációban vagy kommentárkészítésben való közreműködésre, és nagyon örültem, amikor egyre többször találkoztunk szakmai konferencián előadóként is. Habilitációs eljárásának titkára lehettem, amelyen buzdítást kaptam arra, hogy én is menjek tovább ezen az úton. Örömmel megfogadtam a tanácsát. Pályája ritkaság, szakmai elhivatottsága, a dogmatikus büntetőjog iránti elkötelezettsége vitathatatlan. Tisztelt Legfőbb Ügyész úr, Professzor úr! Kedves Péter! A Jóisten éltesen és kívánok még nagyon-nagyon sok sikeres évet Iustitia istenasszony szolgálatában!

HOVA LETT A SAJÁT PÉNZMOSÁS EREDMÉNYE?

A pénzmosás törvényi tényállásának 2020. évi módosítása óta több tanulmány foglalkozott a pénzmosás legújabb kérdéseivel, különösen a saját pénzmosás büntethetőségével,¹ mivel az új intézmény nehezen illeszthető bele a magyar büntetőjogi gondolkodásba. Terjedelmi korlátok miatt nincs lehetőségem az egyes tanulmányokban megfogalmazott álláspontokat, megközelítéseket részletesen ismertetni és idézni, ugyanakkor fontosnak tartom rögzíteni azt a közös

¹ Lásd részletesebben: POLT 2023; AMBRUS 2020; GÁL 2021; SCHUBAUER 2021.

szempontrendszer, amely ezen tanulmányok alapján a saját pénzmosás, büntetlen utócselekmény elhatárolása kapcsán a jogalkalmazó számára iránymutatásként szolgálhat. Az úgynevezett vagyongeneráló bűncselekmények szükségszerű jellemzője, hogy az elkövető célja nemcsak a vagyon megszerzése, birtoklása, hanem annak saját szükségletekre történő fordítása is.² Ennek megfelelően önmagában a megszerzés, birtoklás és még a felhasználás sem képezhet olyan többletet, amely az alapcselekményen felüli minősítést lehetővé tenné. Egyértelműen ezt tükrözné az Európai Parlament és a Tanács 2018/1673 Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) preambulumának (11) pontja is,³ amely kifejezetten rögzíti, hogy a „saját jövedelem tisztára mosása” akkor büntetendő, ha az nem csupán a birtoklást vagy felhasználást fedi le, hanem többletsérelemmel jár. Polt Péter is felhívja a figyelmet arra, hogy a *further damage* kifejezés esetében valószínűleg nem jó megoldás a magyar fordítás szerinti kár kifejezés használata. Különös tekintettel arra, hogy a magyar fordítás szerinti megfogalmazás egész pontosan így hangzik: „a büntetendő cselekmény által okozott kárhoz képest további kárt eredményez.”⁴ Abból, hogy a pénzmosás törvényi tényállása egyébként a magyar anyagi jog szerinti kár fogalmát⁵ nem ismeri, valamint kizárt, hogy az Irányelv csupán az eredmény-bűncselekményekhez kívánta volna a saját pénzmosás intézményét társítani, azt a következtetést kell levonnunk, hogy a fordítás bár a magyar nyelvnek igen, de a magyar büntetőjogi dogmatikának egészen biztos, hogy nem felel meg. A helyes fordítás vélhetően a „többletsérelem”, esetleg a „más jogtárgysértés” lenne.

A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény indokolása az irányelv magyar szövegváltozatához képest már helyesen fogalmaz:

„A saját bűncselekményből származó jövedelem tisztára mosása a 2018/1673 irányelv (11) preambulumban bekezdése alapján azonban csak olyan esetekben

² POLT 2023: 769.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2018/1673 irányelve a pénzmosás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről: „(11) Member States should ensure that certain types of money laundering activities are also punishable when committed by the perpetrator of the criminal activity that generated the property (‘self-laundering’). In such cases, where, the money laundering activity does not simply amount to the mere possession or use of property, but also involves the transfer, conversion, concealment or disguise of property and results in further damage than that already caused by the criminal activity, for instance by putting the property derived from criminal activity into circulation and, by doing so, concealing its unlawful origin, that money laundering activity should be punishable.”

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2018/1673 irányelve.

⁵ Lásd a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 459. § (1) bekezdés 16. pont.

büntetendő, ha a pénzmosás túlmutat – az Irányelv megfogalmazásában – a pusztá birtoklásra vagy a felhasználásra, és a vagyoni átruházására, átalakítására, eltitkolására vagy leplezésére is kiterjed, továbbá a büntetendő cselekmény által okozott kárhoz képest további kárt eredményez. A 2018/1673 irányelv tehát nem várja – nem is várhatja – el a deliktum azonos aspektusainak többszörös büntetését, a kétszeres értékelést, egyrészt az alaphűncselekmény, másrészt pénzmosás miatt. Ezért nem büntetendőek az olyan, rendeltetésszerű felhasználásnak tekinthető magatartások, amelyekhez nem társul újabb csalárd magatartás, illetve annak következményeként az alaphűncselekményhez képest többletsérelem. Ellenkező eset azt jelentené, hogy a bűncselekmény útján megszerzett vagyoni mindenféle használata tilalmazott, így a vagyonnak éppen az a célja lenne ismételt büntetőjogi fenyegetés alá eső tevékenység, ami jellemzően a vagyon lényege, a használat és a rendeltetésszerű felhasználás. Az ilyen büntetőjogi szabályozás ahhoz vezetne, hogy a bűncselekmény szükségszerű – és korábban büntetlen – utócselekményét is kiemelné a jogalkotó a lehetséges utócselekmények köréből.”

A fentiek alapján akár meg is nyugodhatnánk, hiszen a jogalkotó az indokolásában látszólag feloldotta a valószínű és a látszólagos halmazat vitáját, üzenve a jogalkalmazónak, hogy a többletsérelem értékelése lehet a döntő az egyedi esetekben. Sajnos, ha pánikra nem is, de aggodalomra van okunk – ahogyan ez a hazai és a külföldi szakirodalomban⁶ is megjelenik –, hiszen az Irányelv saját pénzmosási szabálya a *ne bis in idem* elvének megsértését is jelentheti, amennyiben a nemzeti jogalkotás nem képes helyesen szétválasztani a többletsérelemtől jelentő cselekményeket, nem ismerve fel a további jogtárgysértés bekövetkeztében rejlő jelentőséget.

A 2020 után megjelent tanulmányok tényként kezelik a már idézett törvényi indokolás azon kijelentését, hogy a 399. § (1) bekezdése szerinti törvényi tényállás úgynevezett nyitott törvényi tényállás, így az szükségszerűen eredményt tartalmaz. Az indokolás az eredményt az „elfed” és „elleplez” ige használatával határozza meg, mondván ezek az elkövetési tárgy megváltozott állapotát szükségszerűen jelentik – tudniillik az titkossá vált, eredete nem ismerhető fel. Elméleti vitát lehet folytatni arról, hogy az Irányelv, a törvényi indokolás és a törvényi tényállás háromszögében nem veszett-e el az az eredeti jogalkotói akarat, amely a saját pénzmosás büntetendővé tételét motiválta. A gyakorlat ugyanis azt mutatja, hogy a mindennapokban nehézséget okoz az eredmény megtalálása – ha

⁶ MAUGERI 2018; lásd továbbá: WAHL 2021; COFFEY 2023.

egyáltalán felmerül a jogalkalmazóban a megkeresésére való igény. Ahogyan Tóth Mihály tanulmányában⁷ több példát is idéz, úgy a mai napig lehet találkozni olyan gyanúsításokkal, ahol a fiktív számla kibocsátójától a készpénz átvétele vagy bankszámlán utalásként való fogadása önmagában pénzmosásként is minősül. A védői titok megsértése nélkül anonim módon idézett gyanúsítás szerint:

„A nyomozás adatai alapján megállapítottuk, hogy a számlák bruttó összege – a fiktív számlák után járó jutalék levonása után – a gazdasági társaság képviselőjében eljáró személynek, önnek visszavételre került, ezzel ön bűncselekményből származó x forintot szerzett meg. Fentiek alapján ön megalapozottan gyanúsítható üzletszerűen elkövetett pénzmosás bűntettével, mint tettes.”

A vádirat a gyanúsítás tényállását aggálytalanul átemelte. Az idézetből és Tóth Mihály példáiból is az látszik, hogy a jogalkalmazó nem ismeri fel a tényállás materiális jellegét, illetve nem azonosít olyan elkövetési magatartást, amely a többletsérelem megállapítására alkalmas eredményhez vezethetne. Épp ellenkezőleg: úgy tűnik, mintha a saját pénzmosás tényállását a joggyakorlat alaki bűncselekményként értékelné, mindenféle többletkíváncsi teljesülése nélkül, az alapbűncselekmény valamely immanens részét kétszeresen értékelve.⁸ Ezzel viszont a gyakorlat nyíltan sérti a valóságos és látszólagos halmazat elválasztásának évszázados intézményrendszerét. E helyütt a jogalkotás nehézségeinek a tiszteletben tartása mellett kritikát kell megfogalmaznom a hatályos szabályozás vonatkozásában is. Úgy vélem, hogy az „elfed” és „elleplez” ige használata nem teremt egyértelmű eredményt, a nyitott törvényi tényállási jelleg egyáltalán nem magától értetődő. Ugyanez a probléma merült fel a kartellbűncselekmény esetén is, azzal a könnyebbiséggel, hogy ott az elkövetési magatartások felsorolását követi az „ezzel a versenyt korlátozza” kitétel. Ezzel legalább a normavilágosság szintjén a jogalkalmazó eljuthat oda, hogy valóban egy megváltozott állapotot mint eredményt kell megtalálnia a cselekmény befejezettségének megállapíthatóságához.

⁷ TÓTH 2018.

⁸ Plasztikus példa Tóth részéről az az eset, amelyben egy gazdasági társaság áramszolgáltatást érintő elszámolási vita során téves átutalás útján jutott mintegy 100 millió forinthez, s azt – jöllehet a vádlottak felismerték, hogy az összeg nem illeti meg őket – különböző jogcímenek tovább utalták. Az ügyészség szerint a terheltek a pénz átutalásával megszabadultak a bűncselekménnyel szerzett pénzösszeg felismerhetően jogellenes voltától, tudatuk a pénz bűnös eredetét átfogta, ezért a számlára érkezett pénz valós eredetének elfedését pénzügyi művelettel kívánták biztosítani, ezzel a pénzmosás bűncselekményét maradéktalanul megvalósították. A Kúria nem értett egyet a vádhatóság álláspontjával. Lásd TÓTH 2018: 426.

Ezzel szemben az elfed és az elleplez nem egy jól körülhatárolható állapotot jelent. Semmi esetre sem olyat, mint a megöl kifejezés használata az emberölés esetén, amelynek kifejtése mindenképpen egy holttest meglétét eredményezi. Az elfed és elleplez esetében kevésnek tűnik az a magyarázat, hogy a bűncselekményből származó vagyon eredete a külvilág számára titkossá válik, illetve bűncselekményből való származása eltűnik, és emellett átalakul valami jogszerűnek látszóvá. A kérdés az, hogy ez a transzformáció kinek, mikor és hogyan válik titkossá. A vagyongeneráló bűncselekmények társadalomra veszélyessége éppen abban rejlik, hogy elkövetésük „profitot” képez az elkövető számára, így ennek értékelése már bizonyosan megtörtént a cselekmény bűncselekménnyé nyilvánításában és a büntetési tétel meghatározásában. A lopott dolog esetében sem büntetjük külön az elvételt követő birtokban tartást, hiszen az megegyezne a törvényi tényállásban már értékelt célzattal. Ebből tehát az következik, hogy valamilyen más megoldást kellene találnia a jogalkotónak arra, hogy a többlétsérelmet kifejezze, ugyanis az látszik, hogy az elméletben nyitott törvényi tényállásnak látszó törvényi tényállás nem viselkedik materiális bűncselekményként. Sajnálatosan nem felel meg a normavilágosság alkotmánybíróági követelményének sem,⁹ hogy ha egy büntetőnorma helyes alkalmazásához mindig vissza kell térni a törvényi indokolás egy elrejtett tagmondatához, amely így szól: „Mindkét eset olyan eredményt feltételez, ami nem az alapbűncselekmény elkövetésének szükségszerű következménye.”¹⁰

Meggyőződésem, hogy a pénzmosás (1) és (2) bekezdéseinek felülvizsgálata szükséges az egyértelműség, a normavilágosság és az irányelv eredeti céljának elérése, valamint az indokolással való összhang megteremtése érdekében. A tét ugyanis az, hogy a vagyongeneráló bűncselekmény mellé halmazatban öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett vagy ennél súlyosabban büntetendő bűncselekményt állapítottak meg, jelentősen fokozva ezzel a már amúgy is alkalmazható szankció súlyosságát.

Azt se felejtjük el, hogy az elméleti viták tudományos éhséget kielégítő elégedettségén kívül az alkalmazási bizonytalanság mennyiben sérti a *nullum crimen sine lege* elvének azon aspektusát, amely az alanyi oldali bűnösséghez tartozik. Az első egyetemi előadások során már tanítjuk, hogy az elkövető a szándékos cselekmény esetében tisztában van a cselekménye következményeivel, egyben

⁹ Lásd ezzel kapcsolatosan részletesebben: BÉKÉS 2021: 944.

¹⁰ A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény végső előterjesztői indokolása, az 53. §-hoz fűzött indokolás II. pont 1. alpont utolsó bekezdése.

annak bűncselekményi jellegével. A törvényesség elve alapján a büntetőjogi emberkép feltételezi, hogy az elkövető a motívumok harcában felmérte cselekményének következményeit, és számolt annak előre meghatározott szankciójával.

Ehhez képest a gyakorlatban olyan vádlottakkal találkozunk, akik meglepődnek/megrökönyödnek azon, hogy például a befogadott fiktív számla kifizetését követően visszakapott összeg tekintetében azzal, hogy azt átvették, elköltötték, egyidejűleg pénzmosást is elkövettek. Nem vitás, és a laikus számára is érthető, ha valaki a fiktív számlából származó összeget egzotikus helyekre bejegyzett cégeken és követhetetlen pénzügyi struktúrákon keresztül kívánja birtokba venni és/vagy befektetni, akkor az eredet eltitkolása nyilvánvaló. Azonban a számlakibocsátótól származó pénzösszeg banki átutalása – például az OTP Bankból az OTP Bankba – milyen konspirációs, olyan eredetet eltitkolni kívánó többlétsérelmet jelent, amely további szabadságvesztéssel lenne büntetendő? Ezek a vádlottak bizonyosan nem számoltak ilyen következménnyel, sőt, azzal sem, hogy a költségvetési csalással okozott vagyoni hátrány vádirat benyújtása előtti megtérítésével – habár a költségvetési csalás vonatkozásában büntethetőségük korlátlanul enyhíthetővé válik – az állam büntetőmonopóliuma majd pénzmosás címén csap le rájuk, további súlyos szabadságvesztés formájában. Úgy vélem, hogy a normavilágossághoz való visszatérés alapja a saját pénzmosás esetén az elkövetési magatartások más és egyértelműbb kifejezésekkel való megfogalmazása lehet. A többlétsérelmet pedig ki kell fejezni valamilyen módon, amelyre már alkalmas lehet az „és ezzel a vagyon eredetét ténylegesen elleplezi” fordulat használata. Álláspontom szerint ezen fordulat vezethetne eredményhez, ha a jogalkotó ragaszkodik a materiális bűncselekményi jelleghez, vállalva ezzel azt is, hogy az eljárásban szükséges ennek bizonyítása. Óvakodnék azonban olyan megoldástól, amely más esetben már kudarcot vallott: lásd a bűnszervezet esetében, ahol a konspiratív jelleget és a hierarchiaszervezettséget csak felületes tautológia útján tudják le a bizonyítási eljárásban.

Felhívom továbbá a figyelmet arra, hogy a törvényi indoklás, Polt Péter hivatkozott tanulmánya,¹¹ a legfőbb ügyész büntetőjogi helyettesének 2017-es körlevele is kiemeli,¹² illetve az irányelv megfogalmazása is arra enged következtetni, hogy a saját pénzmosás tekintetében a kétszeres értékelés tilalmának elkerülése érdekében különös körülménnyel kell eljárni a körülmények vizsgálatánál. Ebből következően csak szűk körben, szigorú szabályok és a fenti

¹¹ POLT 2023.

¹² A büntetőjogi legfőbb ügyész helyettes 1/2017. (VII. 31.) LÜ h. körlevele a pénzmosás miatti bűnügyekben követendő ügyészi gyakorlat büntetőjogi szempontjairól.

szempontok teljes körű érvényesülése mellett lehet megállapítani az alapbűncselekményen felül a pénzmosást.

A PÉNZMOSÁS ÉS A NE BIS IN IDEM KAPCSOLATA

A *ne bis in idem* elv megsértésének az elkerülése persze nem egyszerű feladat, ahogy erre még a korábbi 2015/849 számú irányelv alapján kezdeményezett előzetes döntéshozatal keretében az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) a C790/19. számú ügyben már rámutatott; vizsgálatát a hatályos irányelvre is vonatkoztatva. A tényállás lényege szerint 2018. november 15-én a Tribunalul Braşov (brassói törvényszék) LG vádlottat az általa 2009 és 2013 között megvalósított 80 cselekmény miatt bűnösnek találta pénzmosás bűncselekményében, amiért 1 év 9 hónap végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre ítélte. Az érintett összegek az LG által elkövetett adócsalás bűncselekményből származtak. Az adócsalás miatti eljárást megszüntették azt követően, hogy a vádlott visszafizette az okozott vagyoni hátrányt a költségvetés számára. A törvényszék megállapította, hogy a 2009-től 2013-ig terjedő időszakban LG a társaság könyvelésében nem szerepeltette a bizonylatokat. Az adócsalásból származó összegeket egy másik társaság számlájára utalták, majd azokat onnan LG felvette. Ezt az átutalást egy követelés engedményezésére vonatkozó szerződés alapján végezték el, amelyet a két társaság kötött. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2015/849 irányelv 1. cikk (3) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a pénzmosás, vagyis egy természeténél fogva valamely alapbűncselekményhez kapcsolódó járulékos bűncselekmény elkövetője nem lehet ezen alapbűncselekmény elkövetője.

A Bíróság a részletes indoklásában hivatkozott a 2005. május 16-án elfogadott Varsói Egyezményre,¹³ amelynek előzménye a Strasbourgi Egyezmény¹⁴ volt. Az EUB kitért rá: a Strasbourgi Egyezmény 6. cikke és annak indokolása feljogosította a szerződő feleket arra, hogy egyes államok a belső büntetőjoguk alapelvei alapján akként döntsenek, miszerint az alapbűncselekmény elkövetője

¹³ Az Európa Tanács pénzmosásról, a bűncselekményből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról, valamint a terrorizmus finanszírozásáról szóló, Varsóban, 2005. május 16-án kelt Egyezménye (az Európa Tanács Szerződéseinek Tára, 198. szám; Magyarországon kihirdette a 2008. évi LXIII. törvény).

¹⁴ Az Európa Tanácsnak a pénzmosásról, a bűncselekményekből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló, 1990. november 8-án Strasbourgban aláírt egyezménye (az Európa Tanács Szerződéseinek Tára, 141. szám; Magyarországon kihirdette az 2001. évi CI. törvény).

az alapbűncselekményből származó jövedelem tisztára mosásával ne váljon a járulékos bűncselekmény miatt büntethetővé, amelyet a Varsói Egyezmény 9. cikke megerősített. Ugyanakkor az EUB hangsúlyozta, hogy amint az a 2018/1673 irányelv (1) és (11) preambulumbekzdéséből következik, az irányelv célja a pénzmosás elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelem, arra kötelezve a tagállamokat, hogy a pénzmosáshoz kapcsolódó cselekmények egyes fajtái akkor is büntetendőek legyenek, ha elkövetőjük azonos a vagyont létrehozó büntetendő cselekmény elkövetőjével. A 2018/1673 irányelv 3. cikkének (5) bekezdése ugyanis előírja, hogy a tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy különösen az irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett magatartás bűncselekménynek minősüljön, ha azt olyan személyek valósítják meg, akik elkövették vagy részt vettek abban a büntetendő cselekményben, amelyből a vagyon származik. Mivel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kereste a választ, hogy mindez mennyiben egyeztethető össze a *ne bis in idem* elvével, az EUB emlékeztetett arra, hogy Az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 51. cikkének (1) bekezdése értelmében a Charta rendelkezéseinek címzettjei az uniós intézmények, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az uniós jogot hajtják végre. A *ne bis in idem* elvét az EJEE hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikke és a Charta 50. cikke írja elő, amely úgy rendelkezik, hogy „senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték”. Annak megállapításához, hogy fennáll-e a körülményeknek ilyen együttese, a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak meg kell határozniuk: a két eljárás tényállása egymáshoz időben, térben és tárgyuk szerint elválaszthatatlanul kötődő cselekmények együttesének minősül-e. Az EUB szerint az ugyanazon jogsértés fennállásának megállapítása szempontjából a tényállás nemzeti jog szerinti jogi minősítése vagy a védett jogi tárgy nem releváns, mivel a Charta 50. cikke által nyújtott védelem terjedelme nem változhat tagállamról tagállamra, hivatkozva a 2018. március 20-i Menci ítélet 36. pontjára;¹⁵ vagy a 2018. március 20-i Garlsson Real Estate és társai ítélet 38. pontjára.¹⁶ Ez a megállapítás viszont – véleményem szerint – éppen ellentmond annak, hogy az Irányelv többletsérelmet vár el, hiszen az éppen a további jogtárgy sérelmében nyilvánulhatna meg.

A fentiek alapján az EUB azt állapította meg – némileg belső ellentmondást hagyva és a felelősséget eltolva –, hogy a Charta 50. cikkével nem ellentétes az,

¹⁵ C524/15. sz. ügy a Luca Menci elleni eljárás [EU:C:2018:197].

¹⁶ C537/16. sz. ügy a Garlsson Real Estate SA és társai elleni eljárás [EU:C:2018:193].

hogy az alapbűncselekmény elkövetőjével szemben a saját pénzmosás bűncselekménye miatt eljárást indítsanak, amennyiben az eljárás alapjául szolgáló tényállás nem azonos az alapbűncselekmény tényállásával. Azonban megítélésem szerint a vagyon átváltása vagy átruházása annak ismeretében, hogy az bűncselekményből vagy ilyen cselekményben való közreműködésből származik – persze a vagyon jogellenes eredetének elrejtése vagy leplezése céljából –, alapbűncselekménytől különálló cselekménynek minősül, még akkor is, ha a pénzmosást az alapbűncselekmény elkövetője valósítja meg. Ezt hívják fából vaskarikának.

IRODALOMJEGYZÉK

- AMBRUS István (2020): Büntetőjog 2021 – a pénzmosás újrahangolt tényállása és a hálapénz kriminalizálása. *Büntetőjogi Szemle*, 9(2), 3–10.
- BÉKÉS Ádám (2021): 3/2019. (III. 7.) AB határozat – jogellenes bevándorlás elősegítése. In GÁRDOS-OROSZ Fruzsina – ZAKARIÁS Kinga (szerk.): *Az alkotmánybírósági gyakorlat. Az Alkotmánybíróság 100 elvi jelentőségű határozata 1990–2020. Második kötet*. Budapest: HVG-Orac, 941–954.
- COFFEY, Ger (2023): An Interpretative Analysis of the European Ne Bis in Idem Principle Through the Lens of Echr, Cfr and Cisa Provisions: Are Three Streams Flowing in the Same Channel? *New Journal of European Criminal Law*, 14(3), 345–373. Online: <https://doi.org/10.1177/2032284423116024>
- GÁL István László (2021): A pénzmosás új magyar szabályozása 2021-től. *Büntetőjogi Szemle*, 10(1), 24–33.
- MAUGERI, Anna Maria (2018): Self-Laundering of the Proceeds of Tax Evasion in Comparative Law: Between Effectiveness and Safeguards. *New Journal of European Criminal Law*, 9(1), 83–108. Online: <https://doi.org/10.1177/2032284418757385>
- POLT Péter (2023): A saját pénzmosás dogmatikai kérdései. *Belügyi Szemle*, 71(5), 765–778. Online: <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.5.2>
- SCHUBAUER László (2021): A pénzmosással kapcsolatos nemzetközi egységesítési törekvések és a pénzmosás tényállásának 2020. évi átalakítása. In BARABÁS Andrea Tünde – CHRISTIÁN László (szerk.): *Ünnepi tanulmányok a 75 éves Németh Zsolt tiszteletére: Navigare necesse est*. Budapest: Ludovika, 467–478.
- TÓTH Mihály (2018): A látszólagos anyagi halmazat egyes kérdései – gyakorlatias nézőpontból. In KOLTAY András – MOLNÁR Gábor Miklós (szerk.): *Bonus Iudex: Ünnepi kötet Varga Zoltán 70. születésnapja alkalmából*. Budapest: Xenia Kúria – PPKE ÁJK, 407–428.
- WAHL, Thomas (2021): CJEU: Union Law Does Not Preclude Criminalisation of Self-Laundering. *Eucrim*, 2021. október 26. Online: <https://eucrim.eu/news/cjeu-union-law-does-not-preclude-criminalisation-of-self-laundering/>

